

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 77/2024, 28 LISTOPADA 2024 © PISM

KOMENTARZ

Zawieszenie broni w Libanie

Michał Wojnarowicz

27 listopada wszedł życie rozejm między Izraelem i Hezbollahem, wynegocjowany z udziałem dyplomacji amerykańskiej i francuskiej. Porozumienie – o ile będzie przestrzegane – krótkoterminowo ustabilizuje sytuację w Libanie oraz zwiększy zewnętrzną i wewnętrzną presję w Izraelu na rzecz zawieszenia broni w Strefie Gazy.

Jakie są okoliczności i warunki zawieszenia broni?

Celem porozumienia jest zakończenie trwającej od 8 października ub.r. [konfrontacji między Izraelem i Hezbollahem](#). W ostatnich miesiącach konflikt rozszerzył się wraz z izraelską ofensywą lotniczą, w której [zabito przywództwo Hezbollahu, i wejściem izraelskich sił lądowych](#) do południowego Libanu (30 września). Tygodnie poprzedzające rozejm charakteryzowała dodatkowa intensyfikacja m.in. nalotów izraelskich na cele w Bejrucie i ostrzał centralnego Izraela przez Hezbollah. Izraelskie władze oficjalnie informowały o zniszczeniu 80% arsenału rakietowego Hezbollahu i zabiciu ok. 3 tys. jego członków, zaś władze libańskie liczbę ofiar (cywilnych i wojskowych) szacują na ok. 3,8 tys. zabitych i 15,7 tys. rannych.

Formalnie stronami porozumienia są Izrael i Liban oraz państwa mediujące, USA i Francja. Na jego mocy od 27 listopada Izrael i Hezbollah – oraz inne zbrojne ugrupowania – mają zaprzestać działań ofensywnych. W ciągu 60 dni siły izraelskie i Hezbollah mają opuścić południe Libanu. Jedynymi formacjami uprawnionymi do obecności na południu od rzeki Litani mają być armia i służby libańskie, koordynujące działania z siłami [UNIFIL](#). Duża część porozumienia dotyczy jak najszerszego rozbrojenia grup zbrojnych w Libanie, m.in. poprzez konfiskaty nielegalnych arsenałów i przywrócenie kontroli państwa nad transferem broni. Zapisy postanowienia ma monitorować wspólny

mechanizm organizowany przez USA, Francję i UNIFIL, z którym strony mają współpracować.

USA miały udzielić Izraelowi dodatkowych gwarancji dotyczących możliwości interwencji na terenie południowego Libanu w przypadku naruszeń porozumienia przez Hezbollah, co wraz z zawartym w układzie prawem stron do „działań w samoobronie” generuje ryzyko wznowienia walk i ponownej eskalacji.

Co rozejm oznacza dla Hezbollahu i Libanu?

Hezbollah zawarł porozumienie w sytuacji największego osłabienia w swojej historii, zwłaszcza po utracie większości przywództwa, jednak wciąż utrzymując [wysokie zdolności bojowe](#), co wykazały m.in. precyzyjne ataki na bazy izraelskie. Będzie próbował odbudować swój potencjał, narażając się na izraelską reakcję, np. [ataki na swoje cele w Syrii](#). Na poziomie krajowym zawieszenie broni i osłabienie Hezbollahu mogą chcieć wykorzystać inne siły polityczne w Libanie, a także partnerzy zewnętrzni, zainteresowani zakończeniem kryzysu wewnętrznego, reformami i naprawą instytucji państwowych. Szczególną rolę odegra tu wzmocnienie libańskiej armii, której obowiązkiem będzie implementacja porozumienia po stronie Libanu, co może ją narażać na otwartą konfrontację z Hezbollahem i jego sojusznikami.

KOMENTARZ PISM

Jak wygląda perspektywa Izraela?

Z punktu widzenia Izraela sukcesem było, obok poważnego osłabienia jednego z głównych [strategicznych przeciwników](#), wymuszenie na Hezbollahu porzucenia jego wcześniejszego żądania, w którym rozejm miał być powiązany z zawieszeniem broni z Hamasem. Warunki porozumienia ogłoszonego przez Netanjahu spotkały się jednocześnie z wewnętrzną krytyką ze strony części koalicji i społeczeństwa, domagających się mocniejszego osłabienia Hezbollahu lub utworzenia w południowym Libanie strefy buforowej pod kontrolą izraelskiej armii. Po uspokojeniu sytuacji na odcinku północnym zwiększy się ponadto presja społeczna i międzynarodowa na zawarcie podobnego porozumienia w Strefie Gazy, które zagwarantowałoby powrót zakładników. W tym przypadku dużo większe znaczenie dla Netanjahu będą miały jednak [uwarunkowania wewnętrzne](#), m.in. sprzeciw skrajnej prawicy w koalicji wobec układu z Hamasem.

Jakie mogą być konsekwencje regionalne i udział aktorów zewnętrznych?

Po ogłoszeniu rozejmu Netanjahu zapowiedział koncentrację na mocniejszym zwalczaniu zagrożenia [ze strony Iranu](#). Może to skutkować intensyfikacją ataków na [irańskie cele](#) w Iraku lub Jemenie, zwłaszcza że część presji militarnej wywieranej dotychczas na Izrael przez Hezbollah w ramach „osi oporu” mogą przejąć (np. w postaci ataków dronów) działające tam jej elementy, np. [Huti](#). Zarówno Izrael, jak i Hezbollah mogą być skłonne do testowania warunków porozumienia, stąd kluczowe będzie amerykańskie i francuskie zaangażowanie w utrzymanie rozejmu. Szczególnie istotna będzie rola USA, państwa posiadającego największe możliwości oddziaływania na Izrael, a także gwaranta długofalowych zapisów rozejmu, np. delimitacji granicy. Bardzo prawdopodobna będzie konieczność skierowania przez partnerów zewnętrznych większych środków na potrzeby libańskiej armii. Francja oraz [państwa arabskie](#) mogą z kolei zwiększać aktywność w zakresie wewnętrznej sytuacji w Libanie, pomagając w rozwiązywaniu części problemów politycznych, np. [z wyborem prezydenta](#).